

SAMEN, OPEN EN DUURZAAM

2018 - 2022

Inleiding & motto

Voorliggend coalitieakkoord is een uitwerking van het coalitieakkoord op hoofdlijnen

Motto “SAMEN, OPEN EN DUURZAAM”.

De nieuwe coalitie wil zijn beleid samen met inwoners, bedrijven en instellingen maken en in goed overleg tot uitvoering brengen. De coalitie wil dat ook zoveel mogelijk samen met de gehele raad doen. Geen discussie over zaken waar we het eigenlijk allemaal over eens zijn, maar samen ‘aan de slag’. Dit komt ook tot uiting in de wens samen een raadsprogramma te realiseren.

De coalitie wil richting de samenleving ook maximale openheid betrachten. Omdat de samenleving verandert, wil de coalitie permanent op zoek gaan naar nieuwe vormen van interactie en communicatie, zodat de verbinding met de samenleving zo sterk wordt als maar mogelijk is. In het bestuurlijk handelen wil de coalitie proberen steeds volledig transparant te zijn. Daarmee wil de coalitie onze inwoners betrekken bij het bestuur van de gemeente en zorgen voor maximaal draagvlak voor de te volgen koers. Zo wordt ook aan de diversiteit in onze gemeente recht gedaan.

Dat het thema ‘duurzaamheid’ prominent op de agenda staat is niet meer dan logisch. We staan met z’n allen aan de vooravond van een belangrijke transitie van het gebruik van fossiele brandstoffen naar schone en duurzame energie. Ook de noodzaak tot het verminderen van energiegebruik wordt steeds duidelijker. Daar wil de coalitie in Tynaarlo samen met inwoners, bedrijven en instellingen flinke stappen in gaan zetten.

Casper Kloos, Leefbaar Tynaarlo

Klaas Kuipers, GroenLinks

Hanneke Wiersema, CDA

Els Kardol, D66

Henny van den Born, ChristenUnie

Duurzaamheid

- Tynaarlo moet op het terrein van duurzaamheid nog de nodige stappen moet zetten. Het verbruik van energie en de uitstoot van CO2 moeten omlaag en de productie van schone energie moet omhoog. Dat is geen eenvoudige opgave en ieders inzet is daarvoor nodig.
- De Rijksoverheid heeft het voortouw genomen in een transitie van het gebruik van fossiele brandstoffen naar het opwekken en verbruiken van schone energie. In 2030 zal met name het verbruik van gas geminimaliseerd moeten zijn. In het verlengde daarvan willen wij samen met inwoners, bedrijven en instellingen een actief programma opzetten naar 2030 en hierbij:
 - a. Concrete doelstellingen formuleren voor 2022, 2026 en 2030.
 - b. Voor het realiseren van de onder a bedoelde doelstellingen een zo concreet mogelijk programma opstellen.
 - c. Ter uitvoering van het onder b bedoelde programma een stappenplan opstellen voor de periode 2018-2022 met concrete, jaarlijkse uitvoeringsplannen.
 - d. Voor het uitvoeren van de jaarplannen bijpassende financiële budgetten beschikbaar stellen (minimaal € 1 ton per jaar).
- De gemeente kan het goede voorbeeld geven met het realiseren van energieneutraal gemeentelijk vastgoed.

Veiligheid

- Voor de coalitie is leefbaarheid en welzijn van inwoners van groot belang. Het gevoel van veiligheid draagt hier sterk aan bij. De coalitie wil graag inzetten op een grotere aanwezigheid van handhavers om het gevoel van veiligheid te versterken en nog belangrijker, preventief te kunnen werken door een goeie verbinding te realiseren tussen handhavers en inwoners.

Verkeer, Wegen en fietspaden

- Autoverkeer, O.V. en fietsen zijn met elkaar verbonden op verschillende gebieden zoals leefbaarheid, veiligheid, recreatie en milieu. De coalitie zet in op twee onderwerpen. Een betere aansluiting van deze verkeersvormen. Met andere woorden, gemakkelijk overstappen van auto en fiets naar O.V. en ten tweede het stimuleren van fietsen in het algemeen.

Economie

- Glasvezelverbindingen zijn belangrijk voor de leefbaarheid, maar ook voor de economische en maatschappelijke ontwikkeling van vooral de kleinere kernen. Wij willen dat aan het einde van deze bestuursperiode iedereen in Tynaarlo kan beschikken over een toekomstbestendige internetverbinding. Met de kennis van dit moment moet dat om glasvezel gaan. Als de ontwikkeling van 5G als mobiel internet van de toekomst sneller gaat dan wij nu vermoeden, zal daar op ingespeeld worden.

De gemeente kan initiatieven van bewoners ondersteunen, maar kan waar nodig/gewenst ook zelf (mogelijk zelfs risicodragende) initiatieven ontplooiën.

- Verantwoord inkoopbeleid voeren : circulair, duurzaam, innovatief met kansen voor lokale en startende ondernemers
- Versterken positie MKB Eén aanspreekpunt en bedrijfsvriendelijke bestemmingsplannen, met speciale aandacht voor bedrijven in de nabije omgeving van vliegveld Eelde.
- Ondersteuning 'Taskforce Vrijtijdseconomie'

Cultuur

- De coalitie draagt cultuur een warm hart toe en wil naast het voortborduren op de aandacht die 'culturele gemeente van Drenthe' ons heeft gebracht, ook aandacht blijven geven aan bestaande culturele uitingen die onze gemeente al gewoon is.

Gezondheid, sport en cultuur

De coalitie wil meer aandacht voor gezond zijn, gezond blijven en gezond ouder worden. Dit kan worden vertaald naar concreet beleid voor zowel kinderen en jongeren als ouderen.

Sociaal domein

Welzijn en sociale cohesie.

- De ambitie van deze coalitie is groot.

Sociaal beleid

- Wij willen als gemeente goed sociaal beleid (blijven) voeren. Met name gelet op de vergrijzing waar onze gemeente in versterkte mate mee geconfronteerd zal worden willen wij samen onderzoeken waar hiaten in ons beleid bestaan en wat wij daaraan zouden kunnen doen. Dan hebben we het o.a. over kwetsbare ouderen, eenzaamheid, respijtzorg en mantelzorg.
- Als uit nader onderzoek de wenselijkheid zou blijken van vormen van extra (ambtelijke?) capaciteit t.b.v. het realiseren van een schil rondom sociale teams om op te treden bij enkelvoudige, langdurige problemen dan willen we dat regelen.
- Statushouders (asielzoekers van wie bekend is dat ze hier mogen blijven) worden beter begeleid. Wij zorgen er samen met de in de gemeente reeds actieve vrijwilligers voor, dat ze leren zichzelf te redden in onze lokale samenleving.
- Concrete oplossingen bieden voor mensen met een afstand tot betaald werk en een goed minimabeleid.
- Permanente aandacht voor vrijwilligers en speciaal voor mantelzorg(ers).

Inclusieagenda

- Om de samenleving zo 'inclusief' mogelijk in te richten wordt gebruik gemaakt van en ingespeeld op aanbevelingen van het VN panel Tynaarlo op dit gebied. Het waar nodig verbeteren van de toegankelijkheid van openbare gebouwen is een prioriteit.

Wonen

- Wonen dient extra aandacht te krijgen in onze 18 dorpen. Elk dorp kent zo haar eigen problematiek en wensen op het gebied van wonen, zorg, energie en voorzieningen. Er dient dus maatwerk te worden geleverd. Daarnaast moet er geïnvesteerd worden in een juiste balans tussen de verschillende woonsegmenten (zowel huur als koop). Ten slotte is er aandacht voor duurzaam wonen.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Omgevingsvisie = Toekomstvisie

- Met de komst van de Omgevingswet moet de gemeente Tynaarlo een toekomstvisie ontwikkelen. Dit doen we met de inwoners, maar met zicht op actuele ontwikkelingen in de maatschappij. In plaats van het eenvoudig overnemen van de bestaande visiestukken, gaan we over tot het herijken van onze toekomstvisie.
- Wij denken dat we meer dan we op dit moment doen, moeten werken vanuit een actuele toekomstvisie op kernenbeleid, landelijkheid versus het opvangen van de druk vanuit de steden, verkeer (meer parkeerruimte of juist inwoners uit de auto), winkelontwikkeling (leegstand, supermarkten, MKB) en toeristische ontwikkeling.

Het voorzieningenniveau.

- Tynaarlo is een prachtige, economisch sterke plattelandsgemeente tussen Assen en Groningen met een redelijk tot goed voorzieningenniveau. Binnen de gemeentegrenzen kennen we relatief veel dorpen en kernen. Dat geeft druk op (het behoud van) voorzieningen.
- Wij vinden het belangrijk om een zo goed mogelijk inzicht te hebben in wensen en knelpunten en willen maximale duidelijkheid bieden over de instandhouding van basisvoorzieningen, zoals zwembaden, sporthallen, sportvelden, bibliotheken en dorpshuizen.
- Inwoners bepalen zoveel mogelijk zelf wat basisvoorzieningen in de gemeente of de eigen kern zijn.
- Voor de zwembaden en sporthallen is die duidelijkheid gegeven tot 2030. Wij willen nu verder werken aan het behoud van toekomstgerichte voorzieningen.

Realisatie levensloopbestendige betaalbare woningen/appartementen, met name voor starters en senioren.

- Op basis van de actuele woningbehoefte, zal er gestreefd moeten worden naar het realiseren van levensloopbestendige woningen, zowel in de koop- als de huursector. Het uitgangspunt is 1/3 sociale woningbouw, 1/3 modale huizen en 1/3 luxe segment, maar op basis van de werkelijke vraag uit de markt moet maatwerk mogelijk blijven.

Aanleggen herinneringsbos.

Begraven

- Betaalbare en respectvolle lijkbezorging realiseren, waaronder een natuurbegraafplaats die niet ten koste gaat van de natuur (in '50 bunder'?).

Verbetering van de kwaliteit van het openbaar groen en investeren in biodiversiteit.

Ondernemers

- De coalitie koestert ondernemers en ondernemerszin. In de groene long is ruimte voor wonen en werken. Daarnaast draagt minder woon-werkverkeer bij aan het verlagen van CO2 en fijnstof uitstoot.

Financieel Beleid

- Op dit moment zijn de consequenties van de maart / meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nog niet bekend. Wij gaan voorlopig uit van een half miljoen euro aan structurele extra begrotingsruimte. Als we dat koppelen aan onze sterk verbeterde vermogenspositie dan zijn de vooruitzichten een stuk beter dan vier jaar geleden en zeker in vergelijking met de situatie van acht jaar geleden. Wij willen en zullen duurzaam/verantwoord financieel beleid voeren. Wij geven niet meer geld uit dan binnenkomt en zullen alert zijn op risico's.
- Onze reservepositie is (meer) dan goed. Het 'oppotten' van geld kan geen doel van de gemeente zijn. Incidentele middelen kunnen voor het realiseren van breed gedeelde doelen over meerdere jaren besteed worden.
- Wij zullen terughoudendheid betrachten als het gaat om een stijging van de lokale lastendruk gedurende de komende bestuursperiode. De onroerendezaakbelastingen (ozb), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing bepalen de lokale lastendruk voor de inwoners van de gemeente. Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing moeten we kostendekkende tarieven hanteren. Voor wat de onroerende zaak belasting betreft, gaan we uit van de gebruikelijke trendmatige aanpassing.

Bestuurlijke vernieuwing en participatie

Burgerparticipatie/overheidsparticipatie.

- Wij willen voor onze inwoners, bedrijven en instellingen een herkenbaar bestuur zijn. Herkenbaar in het beleid dat wij voeren en zichtbaar in de samenleving. Het doel is open te handelen en te communiceren, proactief, stimulerend en uitgaand van een ja-mits-houding.
- Onze bestuursstijl is gericht op samenwerken en faciliteren. Maar hoe betrekken we de inwoners bij het gemeentelijk beleid en bij de uitvoering daarvan? Als bijlage 2 bij dit document is ter oriëntatie de landelijk vaker gebruikte participatieladder toegevoegd.
- Het nieuwe uitgangspunt is 'overheidsparticipatie' waarmee benadrukt wordt dat het niet inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen zijn die 'anders' moeten acteren, maar dat juist de gemeente zich moet bezinnen op een effectiever eigen optreden.
- Voor oprechte participatie moeten inwoners zich onderdeel voelen van de manier waarop er naar beleid gekeken worden. Het gaat ons primair om een manier van organiseren die rekening houdt met menselijke relaties. Klein en nabij, zodat waarden centraal staan als persoonlijke aandacht, zelfbeschikking, creativiteit, persoonlijke groei en innovatie. Op deze manier ontstaan oplossingen van binnenuit en *bottom-up*. Waar het goed gaat, pakken inwoners zelf de ruimte die zij nodig hebben

Het realiseren van een Jongerenraad

- Jongeren zijn de toekomst van onze samenleving. Wij willen jongeren in de leeftijd van 10 tot 25 jaar actief betrekken bij onze lokale samenleving. En wel op een manier die hen zelf aanspreekt. Bijvoorbeeld via een goed gefaciliteerde Jongerenraad Tynaarlo (JRT), maar dat kan ook op een geheel andere wijze. Waar we behoefte aan hebben, is dat: Jongeren de gemeente gevraagd en ongevraagd advies (kunnen) geven over beleids- en organisatieontwikkelingen die (ook) jongeren treffen en aangaan en Jongeren aan kunnen geven hoe instanties jongeren kunnen betrekken en laten participeren.

Dienstbaarheid (= houding & gedrag)

- Wij stellen de inbreng van de bewoners voorop. Minder betutteling en meer vertrouwen in de eigen inwoners. We vinden dat de gemeente dienend moet zijn, ondersteunend waar nodig en open voor wensen en initiatieven van inwoners, met oog voor de belangen van minder mondige inwoners. Dit thema raakt aan de cultuur van de gehele gemeentelijke organisatie. Wat ons betreft is het een apart

Wijzigen vergaderstructuur.

- Binnen de raad leeft een tamelijk brede wens om de bestaande vergaderstructuur te wijzigen. Dat raakt ook aan de inspraakmogelijkheden van inwoners. Kernvraag is hoe in een vroegtijdig stadium 'het goede gesprek' kan ontstaan over onderwerpen die zich over enige of over langere tijd gaan aandienen.

- Maar het zal ook gaan over de wijze van vergaderen van de raad (o.m. het opiniërend bespreken van stukken in een vroeg stadium), de betrokkenheid c.q. aanwezigheid van wethouders bij raadsvergaderingen en over de bezetting en het functioneren van het raadspresidium.

Burgerinitiatief

- Het burgerinitiatief wordt gehandhaafd en het gebruik ervan gestimuleerd.

Participatieladder

Het college van burgemeester en wethouders en/of de gemeenteraad leggen bij de start van elke beleidsnota of plan vast in welke mate de inwoners betrokken worden bij de totstandkoming van dat nieuwe beleid of dat uitvoeringsplan. Er zijn vijf 'participatietreden'. Vooraf wordt vastgesteld welke trede passend is. Als er geen mogelijkheid is om inwoners mee te laten beslissen (bijvoorbeeld omdat er heel veel belangen spelen of omdat (wettelijke) regels dat onmogelijk maken), wordt tevoren duidelijk gemaakt wat de invloed wel kan zijn. Zo ontstaan geen valse verwachtingen.

Trede 1: Informeren

Op deze trede gaat het erom dat de gemeente inwoners op de hoogte stellen van plannen of maatregelen. Inwoners kunnen verduidelijkende vragen stellen, maar er wordt niet om hun mening gevraagd. Bij alle hogere treden is dit wel het geval. Voorbeelden: informatieavonden, werkbezoeken.

Trede 2: Raadplegen

Op deze trede wil de gemeente graag de mening van inwoners horen. Wat leeft er, zijn er nieuwe ideeën? De gemeente is niet verplicht de ideeën over te nemen of de plannen aan te passen, maar houdt er wel zoveel mogelijk rekening mee. Er moet altijd een vorm van terugkoppeling plaatsvinden. Voorbeelden: klankbordgroep, inloopavonden, hoorzittingen, enquête.

Trede 3: Adviseren

Bij de derde trede op de participatieladder krijgen inwoners alle gelegenheid om problemen en oplossingen aan te dragen. Hun inbreng speelt een volwaardige rol bij de ontwikkeling van beleid. De politiek moet goede argumenten hebben om deze adviezen niet op te volgen. Voorbeelden: adviesraden, inwonerpanels, expertgroepen.

Trede 4: Coproduceren

Hier hebben alle betrokkenen samen de touwtjes in handen. De partijen zoeken samen met de gemeente naar oplossingen. De politiek houdt zich aan deze oplossingen. De afspraak is dat inwoners altijd een reactie krijgen op hun inbreng. Voorbeeld: werkgroepen van inwoners, ambtenaren en eventueel politici, die gedurende een korte periode gezamenlijk werken aan een vooraf vastgesteld doel of product.

Trede 5: Meebeslissen

Op deze trede is de invloed van inwoners het grootst. Het gemeentebestuur laat het maken van beleid - binnen de gestelde kaders - helemaal over aan de betrokken partners over. De ambtenaren hebben een adviserende rol. Voorbeeld: maatschappelijke initiatieven die gesteund worden door de gemeente, al dan niet met (wijk) budget *NB Overal waar inwoner staat, kan ook staan: ondernemer, organisatie enz.*